

Óriás

a házban

Daniel Pearlman

Az SFmag hétköznapi frissülő nonprofit, online magazin, amely ismertetőket, interjúkat, novellákat és híreket egyaránt közöl. Daniel Pearlman *Óriás a házban* című novellája először olvasható magyarul. A mű szabadon terjeszthető a szerző, a mű címe és a publikáló honlap URL címének feltüntetése mellett, kereskedelmi célra azonban nem felhasználható.

<http://sfmag.hu/>

© Daniel Pearlman

Kezdetben minden apa óriásnak látszik. Aztán felnövünk.

Daniel Pearlman

Óriás a házban

A legkorábbi emlékem az, hogy az apám magas volt, annyira magas, hogy mikor a kiságyam fölé hajolt, majd felegyenesedett, a feje mintha a plafonhoz ért volna, és a lepergő festékdarabkák az ágyneműmre hullottak. Amikor pedig a nyakában ültem kint a zsúfolt utcán, a magasból nézhettem a körülöttünk áramló kalapokat, amik szétváltak, hogy utat engedjenek nekünk. Ha kinyújtottam a kezem, elértem az utcai lámpa viharvert buráját, vagy benézhettem a felső szomszédunk vészkijárat-ablakán, vagy megnedvesíthettem a kisujjamat a felhők csücskében. Soha sem szédültem, miközben faltörő kos apám szeplős nyakába kapaszkodva átrontottunk a járókelők és az autók között, amik megálltak a kedvünkért, valahányszor átvágtunk a brooklyni utcákon, hogy tejet vegyünk a vegyesboltban, meg – nagy néha – csokit egy pennyért nekem.

Ezeket a ritka csokigolyókat mindig lassan szopogattam, hagytam őket szétolvadni az ujjaimon, azt reméltem, hogy kitart az édes ízük addig az esti, csendes óráig, amikor én a hátsó szoba padlóján kuporgok és apámat nézem, amint összeszorított szájjal, tollal a kezében az íróasztala fölé görnyed, és rajzol valamit az asztal fölé csíptetett lámpa sárgás fényében. Soha nem mutatta meg nekem, hogy miken dolgozik, de később megtudtam – biztos anyám mondta el –, hogy muszáj volt neki ezeket csinálnia, mert az apám egy Reklámművész volt. Milyen messze volt az az asztal a padlótól! És még messzebb, még magasabban volt apám figyelemtől terhes arca, olyan közel a plafonról lelógó homályos villanykörtehez, hogy amikor kiegyenesedett, hogy megnézze messzebből is, mit alkotott, mindig attól féltem, leveri. Sohase figyelt fel arra, hogy én is ott vagyok, még akkor sem, amikor anyám bejött értem, hogy ágyba tereljen.

Annyira kíváncsi voltam, hogy egyik nap felmásztam a polc melletti hokedlire, amely a falhoz szorítva állt az asztalnál. De mielőtt rendesen megnézhettem volna az asztalon heverő rejtélyes dolgokat, a polc nagyobbik része leborult, és egy tintatartó fekete foltokkal hintette tele a padlóra hulló papírlapokat. A zajra berohant anyám is. Kétségbeesetten feljajdult, majd lekapott a hokedliről, remegő hangon közölte velem, hogy soha, de soha ne merészeljek apám dolgaihoz nyúlni, majd megpróbálta rendbe tenni a szobát, miközben ott ültem mellette, megrémülve

a könnyeitől és rettegve a következményektől, amiket a csukláshoz hasonló hangú, elfojtott zokogása sejtetett.

Az, hogy a zokogásnak alapja is volt, bebizonyosodott akkor, mikor apám hazaérve felfedezte, hogy mit műveltem, és haragját helyettem anyára zúdította. Olyan szavakat használt, amiket még soha nem hallottam előtte, olyan fülsértő hangon, hogy a mindezt némán tűrő anyám olyan kicsinek látszott az ajtófélfá mellett állva, mint még soha. Attól a naptól kezdve szinte soha nem lovagoltam apám nyakában, de ha mégis, nem tudtam olyan magasra nyúlni, hogy elérjem az utcai lámpákat. Helyette le tudtam volna rúgni a kalapokat az emberek fejéről, ha akartam volna, de nem érdekelt az ilyesmi. Az, hogy alacsonyabbra kerültem, elrontotta a játékot, annyira, hogy már nem is tetszett ez a magasba törő utazás, inkább a saját lábamon totyogtam.

Öt vagy hat éves lehettem, amikor apám egy teljes oldalas, színes Superman-képet hozott nekem. Ő volt a kedvenc hősöm, ahogy piros-sárga-kék ruhájában hasított a toronyházak fölött, a felhőket célozva. Én is olyan akartam lenni, mint Superman, egyetlen szökelléssel magas épületek között ugrálni, így egy kartondobozban megépítettem a saját kis városomat – egy téli várost, amely hótakaróba burkolódzott, jó sok hóba, amit úgy szereztem, hogy felmásztam az eü. szekrényünkhöz a célnak tökéletesen megfelelő tisztasági vattáért. Kis kartondobozomat jól meg is töltöttem ezzel a puha anyaggal, marékszám szórva a fehér pelyheket, középpütt kicsit széthúztam az utcának, a szélére pedig kockákat tettem házak gyanánt, meg kisautókat, rágópapírokat és egy gyűszűt. Az egész egy nagyon szép kis városnak nézett ki, ha az ember éppen elrepült fölötte.

Annyira büszke voltam rá, olyan büszke, hogy amikor apám hazajön, megmutathatom neki az én lélegzetelállítóan gyönyörű, művészien kidolgozott téli tájamat! De alig mutattam rá az Empire State Buildingre – egy gyufára, amit a konyhában a tűzhelynél találtam –, észrevette a szétszórt vattát, aminek dobozát hótól szikrázó diorámám mellé dobtam. Elvörösödött, és ordibálni kezdett velem, amiért „elpazaroltam” az összes vattát. Szinte megbénultam a büntudattól és még mielőtt bármiféle bocsánatkérést motyoghattam volna, hatalmas lába lecsapott és szétzúzta a városomat, hogy újra csak vattapamacs, kisautó és gyűrött rágópapír legyen belőle. Még sírni sem tudtam, annyira megrázott az egész, zavartan kuporogtam a padlón, miközben átviharzott a másik szobába. A feje a szemöldökfa közelébe se ért, és a válla sem volt olyan széles, mint Supermannek.

Mikor megvertük a náciakat, tíz éves voltam, a kishúgom már öt, apám meg elkezdett azon panaszkodni, hogy milyen kicsi a lakásunk – mintha végre meghallotta volna, amit anyám már évek óta mondogatott. A háború egy részét a haditengerészet raktárainál töltötte, tűzvédelmi ellenőrzéseket tartott, folyton túlórázott, szinte sohasem volt otthon. Én is hozzátettem a magamét a háborús erőfeszítésekhez, cigarettásdobozokból meg hasonlókból gyűjtöttem az alufóliát, aztán több száz ilyen kis lapocskát nagy ezüstgolyóvá gyúrtam, hogy golyókat csináljanak belőlük, amivel az ellenség ellen lehet harcolni. Anyám muffinokat készített nekem, meséket olvasott fel, és amikor egyedül volt, énekelgetett magának – a húgomat és engem leszámítva szinte mindig egyedül volt ezekben a boldog években.

Ezen kívül még azt csinálta, hogy félrerakott minden pénzt, amit apám heti fizetéseinek borítékjaiból meg tudott szerezni, így végül egy saját házat is ki tudtunk fizetni. Apámat ezekben az években – meg jóval később is – leginkább a fényképészet érdekelte. Egy csomó időt töltött a Willoughby fotórészlegén, megvett mindent, ami megtetszett neki, hazahozta, de nem mutatta meg senkinek. Pár hétig használta, aztán visszacsomagolta az eredeti dobozába, felrakta a polcra, hogy ne legyen szem előtt és elment, hogy vegyen egy újabbat, aminek gyorsabb a zárszerkezete és sokkal jobbak a lencségei. Nem emlékszem, hogy láttam volna a képeit, amiket készített, kivéve egyet, amit időzítővel csinált magáról. A nappali és a dolgozószobának használt kisháló közötti ajtóban állt. Csodálkozva figyeltem fel arra, hogy legalább bő fél méterrel alacsonyabb az ismerős szemöldökfánál. Nem hittem, hogy ez csak a perspektíva miatt látszott úgy.

Amióta az eszemet tudtam, a család barátjának számított Jimmy, a postás, aki fölöttünk lakott. Soha nem házasodott meg, és az anyukáját ápolta, aki mindig is sokat segített az én anyámnak. Jimmy felajánlotta anyámnak, hogy kölcsönadja azt a pénzt, ami hiányzott a megtakarításainkból ahhoz, hogy ki tudjuk fizetni azt a házat a külvárosi Canarsie-ben. Anyám már jó ideje dédelgette a szívében ezt a házat, és apámat is meggyőzte, hogy ez lesz a megoldás a hellyel kapcsolatos gondjaira, feltéve, hogy ki tudjuk fizetni. Épp ott voltam én is, amikor boldogan újságolta neki, hogy Jimmy milyen nagylelkű ajánlatot tett. Csodálkozva néztem, ahogy apám felsőteste megfeszül, miközben anyámra vicsorog, és a fejéhez vágja, hogy túlságosan is függ ettől egy „barátjától”. Mire anyám meg kiabálni kezdett vele, hogy ha ő nem lenne, akkor egyáltalán nem is lennének barátaik, erre meg apám pofon vágta és a falhoz csapta. Anyám a földre rogyott, összeszorította a

száját, hogy valahogy bent tartsa a zokogását, de az kibugyogott az orrán. Megdermedtem, én szégyelltem magam, hogy anyám annyira mélyre került, hogy még az egyre zsugorodó apám is óriásnak tűnt mellette.

Canarsie-i kis házunknak két szintje volt, egy alagsora és egy hátsó udvara, és a szomszéd, hasonló háztól eltekintve üres telkek vették körül, igazi gyerekparadicsom volt nekem és a környékbeli srácoknak. Apám egy rövid, barkácsolós felbuzdulásában beszerzett egy rakat kézikönyvet a Searsból és hasonló helyekről, majd a segítségükkel az udvar hátsó részében épített egy kerti teraszt meg egy kis házikót. Az idők során a házikó megtelt mindenféle kacattal, amiktől sajnált végleg megszabadulni, és végül a bontott gerendákból épült teteje is beomlott. Az új helyen töltött első éveinkben apám nem kapott munkát Reklámművészként, és egyik napról a másikra éltünk a havi huszonegy dolláros segélycsekkeken és Jimmy alkalmankénti kölcsönein. Ezekről apám semmit sem tudott, vagy talán nem akart semmit sem tudni.

Mikor sikerült egy kis időt szakítania rám a kinti és házon belüli építkezései között, Művészetre tanított. Mi a színek, a perspektíva, és más szakkifejezéseket, amiknek a mai napig jó hasznát veszem. Egyszer azt a feladatot kaptam tőle, hogy vízfestéssel fessek meg egy krumplit. Órákon keresztül ültem kint hátul a teraszon a napsütésben, újra és újra telemaszátolva egy vizes foltot, ami végül halványan már emlékeztetett a modellül szolgáló krumplira előttem. Mikor apám végül kijött, hogy megnézzem, hogy állok, megcsóválta a fejét, félresöpörte fáradságos munkával készült alkotásomat és két perc alatt festett egy krumplit, egy olyat, ami valóságosabbnak tűnt annál, mint aminek az összes foltja és árnyéka beégett az agyamba. Ő meg egyszerűen csak megcsinálta. Széttéptem a saját festményemet és a középiskolai rajzórákig nem nyúltam többé vízfestékhez.

Ezen a napon történt az is, amit pár hetenként mindig megcsinált velem – bent a konyhában, az ajtófélfánál megmérte a magasságomat. Akkor kérdeztem meg tőle életemben először, hogy milyen magas, mire azt mondta, száznyolcvan centi. Képtelenségnek hangzott. Lehet, hogy ennyi volt évekkal ezelőtt, de olvastam, hogy ahogy öregszenek az emberek, úgy mennek össze. Még mindig az ajtónál álltam, olyan tizenöt centivel a fejem fölé emeltem a kezem, és azt mondtam, hogy ennél biztosan nem magasabb. Erre nevetni kezdett, így anyámhoz fordultam, aki ott állt a közelünkben. Nem volt kedve mosolyogni, ugyanazt kérte apámtól, mint én, hogy álljon oda az ajtóhoz, és hagyja megmérni magát. Erre apám morogni kezdett valamit, majd az alagsori rejtkehelyére menekült, a sötétkamrájába, ahol azokat a

fényképeit hívta elő, amiket még soha senki sem látott. Mihelyst eltűnt, anyámra kacsintottam. Tudtam, hogy szerintem is jó lőttem be apám magasságát.

A fényképezés iránti érdeklődésem az ezt követő pár évben elérte azt a szintet, hogy bebocsátást nyertem apám szentélyébe, az alagsori sötétszobába, amely leginkább egy sírbolthoz hasonlított. Megtanított arra, hogyan hívjam elő a filmeket, készítsem el a fényképeket, még a nagyítót is kipróbálhattam, amit pár évvel korábban vásárolt, de ő maga alig használta; inkább ünnepélyesen visszacsomagolta az eredeti dobozába, pont úgy, mintha még ki se bontották volna. Ő maga már nem készített fényképeket, összegyűjtött azonban egy nagy rakat képes magazint. A polc hátsó részén bele is akadtam párba, amikről hamar megállapíthattam, hogy leginkább meztelen nők képeinek szentelték őket.

– Ez Művészet – jegyezte meg apám, mikor észrevette, hogy a fényes papírra nyomott magazinokat figyelem. – Ha majd idősebb leszel, sokkal inkább művészetnek fogod tartani a fényképezést, mint most.

A fényképezés világában tett felfedezéseimet egy egyszerű kis dobozgéppel kezdtem, amelynek olcsó lencsái elé zseniális ötlettel egy távcsőből kiszedett nagyítólencsét rögzítettem ragasztószalaggal. Így még olyan kicsi dolgokat is le tudtam fényképezni pár centiről, mint egy halott tücsök, és meglepően jól fel is nagyította őket. Végül kaptam ajándékba egy német Zeiss–Ikon gépet, nem apámtól, hanem Jimmytől, talán valaki hadizsákmányként hozta haza. Ezzel a géppel már olyan technikai magaslatokat értem el, hogy a lencsákat és a záridőt is tudtam állítani, és még a lakáson belüli fényviszonyok mellett is egész jó eredményeket értem el vaku nélkül. A vaku olyan luxusnak számított, amiről nem is álmodhattam addig, amíg apám oda nem engedett a csodálatos Busch–Pressman fotóriportergépéhez, amelyet az eredeti csomagolásából szedtünk ki pár hónappal azután, hogy ráunt.

Tizenkét éves lehettem, amikor az egyik szokásos délután Jimmy és anyám a konyhában kávézhattak, én meg a német gépemmel fényképeztem őket és a húgomat, Sue-t. Fél másodperces záridőt használtam, hogy valahogy kompenzáljam a gyér benti fényt. Aztán valahogy az a remek ötlet jutott eszembe, hogy anyám üljön Jimmy ölébe egy kép erejéig, mert az olyan vicces lenne. Nem tudtam, hogy miért vonakodtak annyira, de kötöttem az ebet a karóhoz, én is meg a húgom is, így végül ráálltak, nevettek is közben. Mikor előhívtam ezt a tekercset, annyira elégedett voltam az eredménnyel, hogy mikor apám hazaérkezett és lejött a sötétkamrába, büszkén mutattam neki az egész sorozatot. De csak az a felvétel

érdekelte, amelyiken anyám Jimmy ölében ül. Az „érdekelte” egész pontosan azt jelentette, hogy vicsorogni kezdett, mint egy farkas, kitepte a fényképet a kezemből, és felviharzott a lépcsőn a konyhába – én remegve osontam utána –, majd anyám elé állt, aki a tűzhelynél tett-vett. Az orra alá nyomta a képet. Anyám szeme elkerekedett; apám hagyott neki egy kis időt, hogy felfogja a dolgot, majd a plafon felé hajította a fotót és azt ordította, hogy „Te kurva!”. Még soha nem hallottam, hogy ilyen szavakat használt volna. Megrendített, ahogy anyám ott állt döbbenettől sápadtan a tűzhely mellett. Mielőtt apám döngő léptekkel felvonult volna az emeletre, hirtelen megfordult és rám nézett. A másodperc töredékéig ott álltunk szemtől szemben. Szó szerint. Úgy értem, hogy nem kellett rá felnézniem. Hirtelen rádöbbenem, hogy nem is magasabb nálam. Anyám időközben lerogyott egy székre, és nem figyelt arra, ahogy könnyek közt, elcsukló hangon kérek tőle bocsánatot.

Emlékszem arra is, hogy a szüleim mennyire boldogok voltak azon a napon, amikor apámat felvették a litográfusok befolyásos egyesületébe. Persze ez az öröm nem tartott sokáig. Több hónapon keresztül csak egyik munkából a másikra küldözgették mindenfelé Manhattanben, ő pedig mindegyik kijárlásnál szitkozódott. Egészen tizenöt éves koromig nem értettem, mi ez az ellentmondás az egyesületi tagság által nyújtott biztonság és az állandó munkahelyváltás között. Azon a nyáron apám szerzett nekem munkát, futár lettem a legújabb munkahelyén. Különbőféle nyomdászcégeknek kellett kivinnem hatalmas, hajlékony cinklapokat, amelyekbe vakító ívfényekkel égették bele a reklámok képeit. A képeket maró szagú vegyszerfürdőben hívták elő róluk, az egész helység búzlott miatta, és megtámadta az ott dolgozók tüdejét is. Apámat sem kímélte, aki ott ült a döntött asztalánál, feje fölött lámpa lógott, pont, mint otthon, és egy finom ecsettel befestette azokat a részeket, amiket majd nem kell átvilágítani, mikor „kiégetik” a képet a lemezről. Szerencsére több időt töltöttem odakint, mint bent azokkal a gőzökkel, amikkel kapcsolatban senki sem panaszkodott. Azonban az világossá vált a számomra, hogy ez, több másik hasonló hellyel együtt a Reklámművészet csodálatos központja volt.

Arra is sikerült rájönnöm, hogy apám miért jár műhelyről műhelyre. Egyik nap munka után együtt sétáltunk a földalattihoz a nagydarab, bagolyképzű főnökével. Apám ment középen, én meg a járda szélén. Munkahelyi dolgokról beszéltek, a főnököt meg nem nagyon izgatta, hogy én is ott vagyok, mert ezt mondta az apámnak:

– Morris, nagyon nehezen tudjuk tartani a határidőket ebben a szezonban. Minőségi munkát végzel, Morris, de lassú vagy. A fenébe is, rohadt lassú vagy!

Apám morgott valami válaszfélét, összehúzta a vállát, elvörösödött, és nem nézett rám. Én is meggörnyedtem, érezve, hogy mennyire megszégyenítették, és mikor végül felé fordultam, átnéztem lehajtott feje fölött. Egyértelműen csak a vállamig ért fel.

Pár évvel később a húgom tizenkét éves körül volt, és előjött rajta mindenféle idegrángás meg tikk, amire az orvosok, legalábbis anyám szerint, azt mondták, hogy vitustánc. A szüleim egész nyárra el is küldték egy rokonhoz, aki New York állam északi részén élt. Nem is irigyeltem tőle ezt a vakációt, ha egyszer ez kellett a gyógyulásához. Anyám azt mondta, hogy azért lett ilyen a húgom állapota, mert belenyúlt egy szabadon hagyott konnektorba. Nem igazán értettem, hogy mi ez a hülyeség egész addig, amíg egy nap, talán másnap, hogy elküldték, kihallgattam anya és Jimmy beszélgetését a konyhából. Nagyon fel voltak dűlva. A sötétkamrából jöttem fel a lépcsőn, de mikor meghallottam őket, lábujjhegyen a konyhaajtóhoz lopakodtam, és megálltam mögötte, hogy halljam, miről van szó. Anyám keserű hangon arról beszélt, hogy el akar válni. A szívem vadul dobogott és attól féltem, hogy lebukom, úgy kapkodtam levegő után. Jimmy helyeslően motyogott, és hozzátette, hogy annak, aki azt teszi a saját lányával, amit apám tett Sue-val, nem emberek között kellene élnie, hanem ketrechen, mint az állatoknak. Ezután lábujjhegyen visszalopakodtam az alagsorba, és sokáig ott ültem a fejemet fogva a sötétkamrában, az üres előhívótálcák társaságában. Mikor hallottam apámat lefelé jönni, felálltam, hogy kimenjek. A lépcső aljában mentünk el egymás mellett, és felülről láttam az összezsugorodott fejét.

Végigfutott a hátamon a hideg, ahogy könyököm a vállát súrolta.

Huszonnégy évesen behívtak a seregbe. Szerencsére még azelőtt leszereltem, mielőtt Vietnámba vitték volna az embereket. A két évemet leginkább egy hírszerzési egységnél töltöttem Fort Dixben, anyámtól és a húgomtól egy csomó levelet kaptam, hogy tartsák bennem a lelket. Úgy egy hónappal a leszerelésem előtt végül apámtól is kaptam egyet. Szikár, kicsit hátrafelé dőlő betűkkel írta, és igazából egy szót sem tudnék felidézni az egész összezapott levélből. Az elejére emlékszem: úgy kezdte, hogy „Fiamnak”, és úgy fejezte be, hogy „Apád”, aztán aláírkálta a teljes nevét, hogy még véletlenül se legyen kétségem afelől, hogy ki is a feladó. A két év során anyám sokszor írta, hogy „hamarosan” számíthatok apámtól is egy levélre, de csak erre az egyre emlékszem, amit valahogy végül ki tudott erőszakolni belőle.

Miután megházasodtam és szereztem egy MA diplomát történelemből, egy vidéki főiskolán kaptam állást tanárként Montana államban. A karrierem később még nyugatabbra vitt, ledoktoráltam a Berkley-n, és Kaliforniában kötöttem ki védett státuszú kutatótanárként az állami főiskolák rendszerében. Ahogy két kislányunk egyre nagyobb lett, úgy mentem egyre ritkábban haza keletre, de anyámmal és a húgommal folyamatosan tartottam a kapcsolatot. Nem sokkal azután, hogy a nagyobbik lányom betöltötte a tizenhármat, anyám levélben értesített arról, hogy apámnál prosztatarákot diagnosztizáltak, és kemény kemoterápiás kezelés vár rá. Érdeklődött, hogy ki tudná-e venni pár napot és haza tudná-e menni, mert sürgősen látni akar. Erre a levélre nem válaszoltam, csak a következőre, amely egy hónappal később érkezett. Ebben beszámolt arról, hogy a betegség egyre fájdalmasabbá válik az apám számára, és mostanra már alig ismernék rá, úgyhogy mondjam meg a „főnökömnek”, hogy családi vészhelyzet van, és azonnal haza kell mennem.

Egy évvel korábban láttam utoljára az apámat, és akkor olyannak tűnt, mint mindig. New Yorkba repültem, hogy előadást tartsak egy művészettörténeti konferencián, és a szüleimhez is beugrottam. Próbáltam lebeszélni őket arról, hogy bejöjjenek Manhattanbe, de anyám magával vonszolta apámat is, és beültek meghallgatni. Miközben felolvastam az előadásomat, a nézőteret fürkésztem a tekintetemmel, és azt hittem, hogy az anyám melletti hely üresen maradt. A fényviszonyok csaphattak be, apám feje búbja nem emelkedett a szék háttámlája fölé. Arra gondoltam, hogy elbóbiskolt a monoton hangom miatt.

Anyám hívása nyomán így értesítettem a „főnökömet” a vészhelyzetről, és hazarepültem. A felfekvéses, görbe hátú, összeaszott apa alig ismerte meg a „fiát”. A rák már a csontjaiban is szétterjedt. Még a kezét se mertem megfogni, mert attól tartottam, hogy összeroppantom a csuklóját. Mondtam neki, hogy ne adja fel, a kezelésnek hamarosan meglesz az eredménye. Anyám beszámolt arról, hogy apám nem hajlandó hospice házba vonulni, ahol pedig nulla lenne a kezelési költsége, és talán jobban is érezné magát, amíg véget nem ér ez az egész. De apám nagyon is tisztában volt vele, hogy a hospice ház csak előszoba a sírgödörhöz. Mivel anyám nem tudta szakszerű módon gondozni, ragaszkodott ahhoz, hogy privát ápolónőt fogadjanak, ez pedig felemésztette amúgy is csekély félretett pénzüket. Mikor kifelé mentem a szobából, apám alig hallhatóan azt krákogta, hogy „szeretlek”. Visszanéztem rá, és nem okozott különösebb meglepetést az a felismerés, hogy egy olyan törpévé zsugorodott, aki kisebb volt egy méterrúdnál.

Megosztottam ezt a felismerést anyámmal is, de nem fogadta el.

– Nem – mondta. – Tegnap mérték meg és pontosan százhat centi volt.

– Az tegnap volt – feleltem.

A temetésre persze újra hazarepültem. Érthető módon zárt koporsóban temettünk. Apám néhány rokonát már évek óta nem láttam, és nem volt valami sok mondanivalóm a számukra. Semmi mást nem akartam, csak túl lenni az egészen, aztán elhúzni a fenébe haza. A húgom és anyám ünnepélyes feketébe öltöztek. Anyám a könnyeivel küzdött, arca ráncos volt, és a korához képest túlságosan is vénnek tűnt. Mielőtt elkezdődött volna a szertartás, a temetésszervező félrehívta a szűk családot – engem, anyámat és a húgomat –, és abba a sarokba vitt minket, ahol az egyszerű, lakkozott koporsó állt. Mesterkéltséggel részvételtjes hangon megkérdezte, hogy szeretné-e közülnünk valaki „megtekinteni” még egyszer utoljára apámat. Lesütött szeme és lebiggyesztett ajka azt sugallta, hogy úgy érzi, ez nagyon rossz ötlet lenne. Anyám és húgom megrázkódott, majd nemet mondtak, pont, ahogy várta, de engem nagyon kíváncsivá tett.

Valami elfojtott, halk ciripelés hallottam, úgy tűnt, mintha egyenesen a koporsó fedele alól jönne. A gyászhuszárok valamelyikének zsebrádiója lenne? Nem szóltam semmit, a koporsóhoz léptem, felemeltem a fedelet, és eszelős, tágra nyílt szemmel néztem alá.

A koporsó sötét falú belseje üres volt.

Anyám is belenézett, vetett rám egy hitetlenkedő pillantást, majd húgom karjai közé ájult. Ugyanazt az ürességet láttuk, ebben biztos voltam. Engem azonban nem lepett meg annyira, mint őt. Közelebb hajoltam, és újra szemügyre vettem, hogy találjak valamit, bármit, ami szükségessé tette ezt a koporsót. Az is eszembe jutott, hogy mi van akkor, ha dupla fenekű? A bolyhos pamutbélés pont olyan volt, mint mikor valaki egy értékes eszköznek béleli ki a dobozát, hogy megóvja a szállítás során a sérülésektől.

A szervező le akarta csukni a koporsót, de megakadályoztam, erősen tartva a fedelet, amíg végig nem néztem az egészet, azt az apró teremtményt keresve, amely a korábban hallott zajt okozhatta. Végül megláttam. Fekete folt volt csak az érintetlen bársonypárna rejtekében, mozdulatlanul rejtőzve, egyedül csak a hátsó lába remegett. Halottnak tettette magát, de azért a hüvelykujjamat a mindenkit átverni készülő kis tücsök hátának nyomtam. Leszorítottam, és éreztem, hogy reccsen. Csak ekkor engedtem a szervezőt, hogy tegye a dolgát, és lehajtsa a koporsó fedelét.

Fordította: Cs. Szabó Sándor

A szerzőről

Daniel Pearlman Rhode Islanden lakik, és több éve tanít egyetemen kreatív írást. Irodalomkritikusként az amerikai költőről, Ezra Poundról írt munkásságáról ismert. Eddig öt fantasztikus műve jelent meg – két novelláskötet és három regény.